

NOTĂ DE INFORMARE

privind dificultățile întâmpinate de către Ministerul Investițiilor și Proiectelor Europene, în calitate de coordonator național, în relația cu Coordonatorii de Reforme/Investiții din cadrul Planului Național de Redresare și Reziliență

I. Context

Planul Național de Redresare și Reziliență (PNRR) reprezintă un proiect fundamental pentru dezvoltarea economico-socială a României, care se desfășoară pe o perioadă de timp definită și cu un impact semnificativ asupra modernizării infrastructurii, educației, sănătății, digitalizării și altor domenii esențiale pentru viitorul țării. În acest context, implementarea corectă și în termenii stabiliți a PNRR este o prioritate absolută pentru Guvern.

Pentru ca PNRR să își atingă obiectivele și să asigure României accesul la fondurile necesare, este esențial ca fiecare minister să își asume un rol activ și să își îndeplinească responsabilitățile în mod eficient și coordonat. În acest sens, trebuie să se țină cont de următoarele:

- 1. Monitorizarea și respectarea termenelor** - Fiecare Coordonator de Reforme/Investiții trebuie să respecte cu strictețe termenele stabilite pentru implementarea reformelor și investițiilor asumate prin PNRR. Întârzierile pot duce la pierderea accesului la fonduri și pot afecta obiectivele strategice ale planului.
- 2. Coordonarea interministerială** - Coordonatorii de Reforme/Investiții trebuie să colaboreze în mod eficient, pentru a asigura că proiectele se desfășoară conform planificării și că există un schimb continuu de informații. Este esențial ca, în cadrul acestui proces, să se evite blocajele interinstituționale sau disfuncționalitățile care ar putea întârzia implementarea investițiilor (Ministerul Economiei, Digitalizării, Antreprenoriatului și Turismului - MEDAT, Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale - MADR)
- 3. Transparența și responsabilitatea** - În vederea unei gestionări corecte și transparente, fiecare Coordonator de Reforme/Investiții trebuie să-și implementeze procedurile într-un mod clar și în conformitate cu reglementările naționale și europene.

De asemenea, Coordonatorii de Reforme/Investiții trebuie să raporteze privind progresul implementării reformelor/investițiilor, astfel încât Guvernul să poată evalua eficiența și impactul acestora.

- 4. Evaluarea continuă și măsuri corective** - Fiecare minister trebuie să monitorizeze evoluția proiectelor în mod constant și va propune măsuri corective atunci când se constată deficiențe sau întârzieri față de planificare. Este important ca ministerele să adopte o abordare proactivă și să nu lase să se acumuleze probleme care pot deveni critice pe termen lung.

II. Situația actuală

Până în prezent, au fost depuse trei cereri de plată iar România a primit în total fonduri în valoare de 9,44 miliarde euro reprezentând contravaloarea prefinanțării (inclusiv pentru REPowerEU), a primei cereri de plată și a celei de-a doua cereri de plată.

Până în acest moment, pe baza datelor raportate de către CR/I, au fost semnate contracte de finanțare în valoare totală de aproximativ 44 mld. euro, din care 25,3 mld euro finanțare PNRR și 18,7 mld euro finanțare națională (FPN + TVA + neeligibil).

Execuția arată un nivel de cheltuieli în valoare totală de 7 mld. euro, din care 4,88 mld euro finanțare PNRR și 1,2 mld euro finanțare națională (FPN+TVA).

În ceea ce privește progresul financiar PNRR înregistrat în implementarea investițiilor asumate prin PNRR, menționăm că media este de 19.86%, din care 17.88% pe componenta de grant și 21.82% pe componenta de loan, detaliat în anexa la prezenta.

Dintre coordonatorii de reforme și/sau investiții care au înregistrat cel mai mic progres financiar menționăm Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale (0%), Ministerul Energiei (4.56%), Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor (6.99%) și Ministerul Sănătății (11.64%).

III. Rezumatul activității de monitorizare

Activitatea de monitorizare desfășurată de către MIPE/CN reprezintă un proces continuu de colectare sistematică de date și informații, pe baza rapoartelor periodice cu privire la stadiul fizic al investițiilor, monitorizarea execuției bugetare, datele încărcate în sistemele informatice puse la dispoziție tuturor CR/I, întâlniri tehnice cu ministerele responsabile, cu reprezentanții Comisiei Europene, precum și instituții și entități implicate în procesul de implementare a PNRR (Oficiul Național al Achizițiilor Centralizate, Consiliul Concurenței, Secretariatul General al Guvernului, Autoritatea pentru Digitalizarea României, reprezentanți ai societății civile, etc.).

Enumerăm mai jos concluziile rezultate în cadrul întâlnirilor cu beneficiarii proiectelor finanțate prin PNRR și discuțiilor cu Coordonatorii de Reforme/Investiții, inclusiv a analizei documentelor transmise ulterior de aceștia.

A. Probleme orizontale:

- **Lipsa finanțării** este un aspect invocat atât de beneficiari cât și de coordonatorii de reforme și/sau investiții. În cazul beneficiarilor finanțați integral de la bugetul de stat, problema este cauzată de neaprobarea creditelor bugetare, aflându-se în situația în care nu își pot onora obligațiile de plată către furnizori/prestatori. În cazul beneficiarilor finanțați parțial de la bugetul de stat, respectiv a beneficiarilor privați, întârzierile în plata cererilor de transfer conduc la lipsa unui flux constant de numerar pentru derularea proiectelor. De asemenea, o parte dintre CR/I se confruntă cu lipsa creditelor bugetare pentru plata cererilor de transfer, ca urmare a aprobării unui buget mult mai mic decât cel solicitat (ex.: **Ministerul Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Administrației - MDLPA, Ministerul Educației și Cercetării - MEC**). Beneficiarii se confruntă cu lipsa finanțării fie din cauza neaprobării creditelor necesare, fie ca

urmare a întârzierilor înregistrate în aprobarea cererilor de transfer de către CRI.

- **Capacitatea administrativă redusă**, este o problemă întâlnită în întregul sistem de implementare a PNRR, atât la nivelul Coordonatorilor de Reforme/Investiții (organigramă subdimensionată raportată la nivelul necesar pentru o activitate optimă, posturi vacante sau temporar vacante, personal insuficient instruit, lipsă personal specializat evaluare-contractare, achiziții sau financiar - **Ministerul Sănătății**), cât și la nivelul beneficiarilor (ex. lipsă personal cu experiență financiară sau management de proiect), mai ales la nivelul autorităților publice locale mici și al școlilor.
- **Proceduri administrative birocratice**, coroborate cu personalul insuficient sau cu experiență redusă în implementare, conduc la o serie de dificultăți în implementare semnalate de către beneficiari, cărora le sunt solicitate justificări de sute de pagini pentru cheltuieli de regie sau există redundanță cu privire la documentele justificative prezentate, aceste solicitări nefiind însoțite de clarificări sau suport din partea CR/I (ex. MEC - beneficiari universități și institute de cercetare, Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor - MMAP);
- **Evaluarea cu întârziere a proiectelor** conduce la diminuarea perioadei de implementare a proiectelor. Întârzierile înregistrate în evaluarea proiectelor sunt cauzate fie de erori în evaluare (ex: transformarea liceelor agricole în centre de profesionalizare), fie de lipsa capacității administrative (ex: **digitalizarea IMM-urilor - MIPE**);
- **Întârzieri semnificative în obținerea de avize/acorduri/autorizații** - au fost semnalate foarte multe situații în care beneficiarii s-au confruntat cu întârzieri în obținerea avizelor necesare, mai ales de la autoritățile de mediu, posesorii de utilități și autoritățile locale. Cu toate că legislația în vigoare prevede termene reduse de obținere a avizelor pentru proiectele cu finanțare europeană, acestea nu sunt respectate (ex.: **Ministerul Justiției - MJ, MMAP**);
- **Dificultăți în operarea platformelor digitale** utilizate pentru încărcarea și verificarea achizițiilor și documentelor suport pentru plăți;
- **Procesarea cu întârziere a cererilor de transfer de către Coordonatorii de Reforme/Investiții** conduce la situații în care aprobarea acestora survine după perioade cuprinse între 1-2 luni și 6-8 luni (ex.: **MS, MDLPA**). Coordonatorii de Reforme/Investiții au specificat faptul că aceste întârzieri sunt cauzate de capacitatea administrativă insuficientă;
- **Cofinanțarea care trebuie asigurată de către autoritățile publice locale**, în calitate de beneficiari, creează o presiune financiară semnificativă asupra bugetului acestora, atât ca urmare a creșterilor de prețuri pentru anumite categorii de cheltuieli, cât și a valorii mari a cheltuielilor neeligibile.
- **Programarea bugetară deficitară** care generează deficit bugetar pentru unele CRI-uri, versus excedent bugetar pentru alții, motiv pentru care o serie de investiții au făcut obiectul rezilierii cu repercusiuni asupra întârzierilor în implementare (ex.: **MDLPA**);
- **Constrângerile legislative** cu privire la fluxurile financiare și la procedurile de achiziții

publice;

B. Probleme specifice:

- **Lipsă de apetit a solicitanților** - lipsa de interes a potențialilor ofertanți de a participa în cadrul unor proceduri de achiziții publice (proiecte pentru educație), precum și a potențialilor solicitanți pentru anumite tipuri de investiții (ex: prima conectare la rețelele de apă și canalizare, împădurire, centrele de zi, proiecte de energie, platforme de compostare - MMAP);
- **Termene scurte de implementare** - termenele scurte de implementare a proiectelor au condus la situații în care, fie ofertanții câștigători au renunțat la contracte, fie nu sunt depuse oferte în cadrul licitațiilor (ex: rame electrice cu hidrogen - MTI);
- **Numărul foarte mare de aplicanți eligibili pe anumite investiții** - în cadrul unor CR/I-uri se derulează investiții cu mii de beneficiari și este foarte dificil de evaluat, contractat și de monitorizat stadiul proiectelor;
- **Extinderea teritorială** - sunt investiții care se derulează pe suprafețe geografice extinse și implică care adresează zeci sau sute de beneficiari, ceea ce creează probleme în implementare (ex: MDLPA);
- **Arii naturale protejate** - investițiile efectuate în arii protejate Natura 2000 implică timp îndelungat pentru obținerea de acorduri și avize (ex.:MMAP);
- **Probleme de infrastructură** - renunțarea la investițiile în stații de încărcare din cauza faptului că infrastructura electrică nu are capacitatea instalării unor astfel de stații (ex.:MDLPA);
- **Probleme pe lanțurile de aprovizionare** - număr redus de furnizori coroborat cu cererea foarte mare pentru anumite categorii de echipamente, mobilier sau material rulant (ex.:turbine de cogenerare, rame electrice alimentate cu hidrogen, piese de schimb pentru material rulant, mobilier școli ș.a.-Ministerul Energiei, MTI);
- **Achiziții centralizate** - în cazul unor investiții sunt derulate achiziții naționale centralizate care conduc la întârzieri mari în implementare din cauza personalului insuficient sau lipsei de expertiză a personalului care lucrează în domeniul achizițiilor (ex.:MMAP, MS);
- **Renunțarea la contractele de finanțare** - sunt înregistrate situații în care beneficiari privați sau publici renunță la investiții (ex.:peste 10% dintre semnatarii de contracte - MFTES).

IV. Concluzii

În contextul implementării PNRR, este esențial ca fiecare Coordonator de Reforme/Investiții să furnizeze informații actualizate și precise cu privire la progresul reformelor și investițiilor aflate în responsabilitate, pentru monitorizarea eficienței măsurilor adoptate, alocarea corespunzătoare a resurselor financiare, precum și pentru identificarea unor soluții care să faciliteze implementarea acestora în termenele asumate. Pentru a asigura transparența și acuratețea procesului de raportare, solicităm tuturor instituțiilor implicate să utilizeze **formatele și platformele informatice puse la dispoziție de MIPE**, care sunt concepute pentru a facilita un flux informațional eficient.

De asemenea, având în vedere timpul foarte scurt rămas la dispoziție pentru implementarea PNRR, măsurile propuse de coordonatorii de reforme/investiții s-au dovedit insuficiente pentru minimizarea riscurilor identificate, având în vedere gradul redus de execuție a PNRR (finalizarea procedurilor de achiziții, progresul fizic și financiar).

Ca urmare a discuțiilor tehnice purtate cu reprezentanții Comisiei Europene, a fost identificată necesitatea depunerii a maximum trei cereri de plată, dependent de rezultate satisfăcătoare în implementarea reformelor și investițiilor asumate prin PNRR. Totodată, pentru o distribuție cât mai echilibrată a țintelor și jaloanelor în cadrul acestor cereri de plată avem în vedere devansarea unui număr cât mai mare de ținte și jaloane în cadrul cererii de plată nr. 4.

În acest context, propunem utilizarea rezultatelor analizelor obiective realizate la nivelul fiecărui coordonator de reforme/investiții, care să vizeze maximizarea utilizării finanțării nerambursabile, reducerea nivelului de ambiție în cazul unor investiții și eliminarea din program a investițiilor cu probleme sau care depășesc termenul de eligibilitate din PNRR, precum și conturarea unui profil al cererilor de plată care să faciliteze implementarea proiectelor de investiții. Până la sfârșitul lunii februarie vor fi organizate întâlniri atât cu reprezentanții fiecărei instituții cu rol de CR/I, cât și reprezentanți ai Băncii Mondiale, în cadrul cărora vor fi analizate în integralitate investițiile din plan în funcție de gradul de maturitate al acestora, conform următorului calendar:

17/2/2025	Ministerul Energiei	Ministerul Culturii
18/2/2025	Ministerul Sănătății	Ministerul Economiei, Digitalizării, Antreprenoriatului și Turismului
19/2/2025	Ministerul Investițiilor și Proiectelor Europene	Secretariatul General al Guvernului Min. Agriculturii
20/2/2025	Ministerul Educației Autoritatea Națională pentru Cercetare	
21/2/2025	Min. Mediului, Apelor și Pădurilor	
24/2/2025	Min. Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Administrației	Ministerul Justiției
25/2/2025	Ministerul Transporturilor	Ministerul Muncii
26/2/2025	Ministerul Finanțelor	Agencia Națională a Funcționarilor Publici, Min. Afacerilor Interne

Referitor la gradul de maturitate vor fi avute în vedere următoarele criterii:

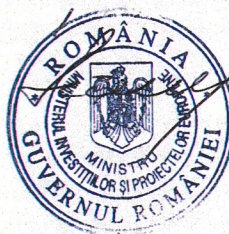
- Existența contractelor de achiziție publică semnate (livrare, lucrări, servicii);
- Existența avizelor și autorizațiilor necesare;
- Raportarea complexității investiției la termenul rămas de implementare.

În funcție de concluziile rezultate, se vor lua decizii cu privire la eliminarea investițiilor sau reducerea indicatorilor cantitativi aferenți țintelor și jaloanelor, a căror îndeplinire nu poate fi realizată până la termenul de eligibilitate a PNRR, respectiv august 2026, situație în care atragem atenția asupra riscului generat de depășirea termenelor asumate prin PNRR, care va conduce la necesitatea identificării unor surse de finanțare alternative pentru ducerea la îndeplinire a proiectelor de investiții. În lipsa acestora, cel mai probabil, repercusiunile se vor răsfrânge asupra bugetului de stat.

Totodată, în vederea transmiterii către COM a planului revizuit în prima parte a lunii aprilie, în perioada următoare vor continua în ritm accelerat discuțiile informale cu serviciile COM și vor fi transmise calendare de implementare, în vederea finalizării documentelor programatice.

Ministru,

Marcel-Ioan BOLOȘ

18.02.2025